

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖLLE

Roineen-Mallasveden-Pälkäneveden kalastusalue haluaa antaa lausuntonsa hallituksen esityksestä uudeksi kalastuslaiksi.

Kalastusalueen mielestä laissa on monta hyvää kohtaa ja vanhan lain puutteita on korjattu. Kalastusalue pitää hyvänä sitä, että kalastuksenhoitomaksuvaroista suoritettavat korvaukset on määrätty vanhenevaksi kolmen vuoden kuluessa siitä kun korvausta koskeva päätös on tehty. Myös vesialueen omistajan tiedonantovelvollisuutta kalastusalue pitää hyvänä (83§).

Sen sijaan kalastusalue esittää huolestuneisuutensa esitetyistä yleiskalastusoikeuksien vastikkeettomista laajennuksista. Kalastusalue pitää näistä oikeuksista maksettavaa korvausta liian alhaisena ja katsoo sen loukkaavan vesialueen omistajan oikeuksia. Kalastusalueen mielestä se myös kilpailee vesialueen omistajien omien kalastuslupien myynnin kanssa ja vääristää kilpailua. Myös korvaus onginnasta ja pilkinnästä tulee edelleen maksaa vesialueen omistajalle aikaisemman käytännön mukaisesti. Roineen-Mallasveden-Pälkäneveden kalastusalue kannattaa Pirkanmaan kalatalouskeskus ry:n tekemää ehdotusta uudeksi lupajärjestelmäksi ja esitystä onginnasta ja pilkinnästä maksettavista korvauksista. Kalastusalueen mielestä käyttäjä-maksaa periaatetta tulee noudattaa eikä vesialueen omistajilla tai heidän luvillaan kalastavilla tule maksattaa yhdellä vieheellä kalastavien kuluja. Ketään kalastajaa ei tule myöskään pakottaa maksamaan sellaisesta kalastusmuodosta, jota hän ei harjoita.

Roineen-Mallasveden-Pälkäneveden kalastusalueella on myös paljon yksityisomistuksessa olevia vesialueita. Kalastusalue pitää kohtuuttomana, että omalla vesialueellaan esimerkiksi parilla katiskalla kalastavan tulee ensiksi maksaa 35€ voidakseen käyttää omistamaansa vesialuettaan kalastukseen. On myös huomattava, ettei esitetty lupajärjestelmä yksikertaista tai selkeytä kalastusta minkään muun kuin yhden kalastajaryhmän osalta (yhdellä vieheellä kalastavat), kaikkien muiden kalastajaryhmien osalta lupajärjestelmä säilyy entisenlaisenaan, paitsi että hinta nousee huomattavasti. On myös pöyristyttävää, että näiden kalastajien kalastus tulisi halpenemaan muiden kalastajaryhmien kustannuksella. Vesialueen omistajille jää kuitenkin paljon velvollisuuksia ja heidän tulee saada myös etuisuuksia omistamisesta.

Roineen-Mallasveden-Pälkäneveden kalastusalue ei myöskään kannata kelaonginnan laajentamista yleiskalastusoikeuksiin kuuluvaksi. Kalastusalue katsoo, että vain perinteinen mato-onginta yhdellä vavalla ja pilkintä voivat olla ilmaisia jokamiehen oikeuksia, mutta kelaongintaa ei tule katsoa tällaiseksi kalastusmuodoiksi. Kelaongintaa käytetään paljon nk. ”arvokalojen” kalastukseen ja se on erittäin tehokas pyyntitapa mm. istukastaimenien pyytämisessä. Kelaonginnan luokittelu jokamiehenoikeudeksi vaikeuttaisi myös kalastuksenvalvontaa. Jos ongessa on kela, tulee siihen olla jonkinlainen lupa. Hallituksen käsittelyssä nousi esille myös jään päältä tapahtuva perinteinen nuijakalastus; ollaanko sitä luokittelemassa 46§:n mukaan kielletyksi menetelmäksi (1.kohta: rähjädyksellä tai muulla tavalla aikaansaatu paine)?

Kalastusalue esittää, että lakiin kirjattaisiin teksti omistajakorvauksien maksamisesta myös niille yhteenliittymille, joiden jako-osuuksien yhteenlaskettu summa on vähintään 100 € (tai se summa, mikä määrätään omistajakorvauksien maksamisen alarajaksi).

Kalastusalue pitää esitettyä kalatalousalueiden toiminnan rahoittamista riittämättömänä. Uusille kalatalousalueille on varattu paljon tehtäviä. Perustoiminta (normaali toiminta, hallituksen kokoukset, kulukorvaukset, yleiset kokoukset) ja muut 24§:n tehtävät aiheuttavat huomattavasti kuluja. Nämä menoerät on jollain rahalla maksettava ja siihen on kalastusalueen mielestä jatkossakin varattava jonkinlainen toimintaraha. Ei voida olettaa, että kalastuslain määrittämien tehtävien suorittamiseksi käytetään esimerkiksi luvanmyynnistä tulleita varoja, jotka tulisi ohjata kalavesien hoitoon.

Roineen-Mallasveden-Pälkäneveden kalastusalueen mielestä päätöksentekoa tulisi siirtää enemmän kalatalousalueille. Nykyinen lakiehdotus siirtää tehtäviä aivan liikaa ely-keskuksille. Sitovan käyttö- ja hoitosuunnitelman kautta kalatalousalueilla tulisi olla riittävä tieto ja taito päättämään esimerkiksi paikallisesti verkon solmuvälirajoituksista, rauhoituksista ja vaikka täpläravun alamtasta tai pyynnin ohjaamisesta. Valtion säästöohjelmien myötä ely-keskusten voimavarat ovat hyvin rajalliset ja työntekijöiden määrää karsitaan koko ajan. On selvää, ettei ely-keskuksilla ole mahdollisuutta selvittää annetuista tehtävistä hakijoiden tai asianosaisten kannalta kohtuullisessa ajassa. Tämä myös heikentää vapaaehtoisten intoa olla mukana kalatalousaluetoiminnassa. Kun päätöksenteko siirretään virkamiehien tehtäväksi, eikä paikallisilla toimijoilla ole enää mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon, kiinnostus yhteisten asioiden hoitoon vähenee. Koska lakiesityksessä on myös ehdotettu, että saadaksesen äänioikeuden kalatalousalueen kokoukseen, on osakaskunnan (tai yhteenliittymän) pinta-alan oltava vähintään 100 ha, tulee se tarkoittamaan sitä, että osakaskuntien edustajia on vähemmän tekemässä päätöstä yhteisistä asioista. Jos oikeaa vaikuttamismahdollisuutta ei ole, on vaarana että myös uudessa kalatalousaluetoiminnassa tarvittavat vapaaehtoiset vähenevät huomattavasti.

Äänivallan porrastus kalatalousalueen päätöksenteossa on oikean suuntainen. Suuret osakaskunnat ovat kalatalousalueiden näkökulmasta tärkeitä alueen yhteistyökumppaneita kalatalousalueen toimijoina sekä erilaisten tutkimusten, hankkeiden ja valvonnan rahoittamisessa, minkä vuoksi ja suurten osakuntien toimintamotivaation lisäämiseksi sekä pienempien osakaskuntien yhteistoiminnan ja yhdistämisen edistämiseksi tulisi äänivallan määrään lisätä vielä yksi porras: yli 2000 ha:n vesialueet 4 ääntä.

Kalastusalue on huolissaan myös kotitarvekalastuksen merkityksen vähentämisestä, kalastuksen yksipuolistumisesta ja erilaisten perinteisten pyyntimenetelmien harvinaistumisesta. Kalastusalueen mielestä isorysäpyynti tulee edelleen sallia kaikille kalastajille tai sen määrittelmää tulee muuttaa asetukseen. Nykyisellään aivan liian matala rysä määritellään jo isorysäksi. Kalastuksen säilymistä monipuolisena tulee tukea. Uusi kalastuslaki on menossa liikaa kalakantoja suojelemaan suuntaan, kun sen tulisi turvata kalastuksen säilyminen vesialueilla monipuolisena harrastuksena ja uusiutuvan luonnonvaran talteenottona niin kotitarpeiksi kuin kannattavana elinkeinotoimintana. Laissa tulisi myös huomioida lähiruoka ja sen hankkiminen monipuolisesti eri kalalajeihin kohdistuvana kalastuksena. Esitetyt säädökset eivät mitenkään tue lähiruoka-ajattelua, kotimaisen kalan käytön lisäämistä tai kalastuksen lisäämistä. Myös MMM:n itsensä laatima ruokastrategia tulisi huomioida laissa jotenkin. Jos kalastus pääsee yksipuolistumaan liikaa, ei perinteisten

pyyntimenetelmien (esim. rysäpyynti) taitajia enää ole, eikä ole olemassa myöskään kunnossa olevaa pyyntikalustoa. Tämä on kalastusalueen mielestä erittäin huolestuttava suuntaus. Se myös yksipuolistaa järvien kalastoa.

Näihin asioihin Roineen-Mallasveden-Pälkäneveden kalastusalue pyytää Maa- ja metsätalousministeriötä vielä kiinnittämään huomiota ja tekemään tarvittavia muutoksia.

Antti Rauas
puheenjohtaja

Martti Tiitola
varapuheenjohtaja